

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ἢ «ΜΑΡΤΥΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ»;

τῆς κ. Άννας Μπουρδάκου,
μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

Τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε πάντοτε πρόβλημα γιά τήν ἐταιρεία «Σκοπιά». Δέν ἦταν, βεβαίως, οὔτε καί εἶναι τό μοναδικό, εἶναι ὅμως τό πλέον σημαντικό. Ἀπό τήν ἐποχή τῆς ἰδρύσεώς της στήν Ἀμερική, ἡ ἐταιρεία, πρὸς ἐξεύρεση ὁπαδῶν, χρησιμοποίησε, σάν πεδίο τῶν δραστηριοτήτων της τούς πιστοῦς τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν ὁμολογιῶν.

Ὁ Κάρολος Ρῶσσελ, ἐξ ἀρχῆς, ἐνστερνίστηκε τίς ἐσχατολογικῆς δοξασίης τῆς ἐποχῆς του. Ἀκόμη, συμπεριέλαβε στήν κίνησή του καί διάφορες ἄλλες δοξασίης, κυρίως ἀπό τόν Προτεσταντικό χώρο. Οἱ διάδοχοι τοῦ Κ. Ρῶσσελ μέ τίς πολλές δογματικές ἀλλαγές καί τήν φιλοδοξία γιά ἀπόλυτη ἐξουσία -αὐτό κληρονομεῖται ἀπό τή μία ἡγεσία στήν ἄλλη- ἔδωσαν τό δικό τους στίγμα, σέ ὅ,τι ἀφορᾶ κυρίως στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ:

«**Σκοπιά**» τῆς 15-7-1898 (στήν Ἀγγλική) ὁ Κ. Ρῶσσελ κηρύττει ὅτι εἶναι καθήκον τῶν πιστῶν νά **λατρεύουν** τόν Ἰησοῦ Χριστό. Ἡ ἀποψη αὐτή διατηρήθηκε ἀρκετά χρόνια. Ὅμως, τό «νέο φῶς», πού ἦλθε στίς 15-7-1959 μάς πληροφορεῖ ὅτι **δέν** πρέπει νά **λατρεύεται** ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Τό 1970, στήν Μ. Ν. Κ., στό χωρίο Ἐβρ. Α', 6, ἡ ἐταιρεία ἐπανέρχεται στήν ἀρχική θέση της ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χρι-

στός **λατρεύεται!** Ἀλλά «νέο φῶς» λάμπει καί πάλι... Ἔτσι, στήν ἀναθεωρημένη Μ. Ν. Κ., **τό 1971**, ὁ Ἰησοῦς Χριστός **δέν λατρεύεται**. Ἡ θέση αὐτή τῆς ἐταιρείας παραμένει καί στήν ἀναθεώρηση τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τοῦ **1984**, ὅπου κηρύττει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός **δέν λατρεύεται**. Ὅχι, λοιπόν, λατρεία στόν Ἰησοῦ Χριστό.

Στήν συνέχεια, ὁ Ἰησοῦς εἶναι βασιλιάς μόνον τῶν 144.000 ἀδελφῶν Του καί ὄχι μέ ἀπόλυτη ἔννοια, γιὰ καί αὐτοί εἶναι συμβασιλεῖς καί συνιερεῖς. Εἶναι μέν μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ἀλλά σχετικῶς... Ὅλες αὐτές οἱ τοποθετήσεις καί πολλές ἄλλες, πού ἔχουν κατά καιροῦς ἀναφύει, εἶναι ἐν πολλοῖς γνωστές, ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο νά μνημονευθοῦν καί πάλι γιά νά ὑπάρξει μία σαφῆς εἰκόνα τοῦ σκηνικοῦ τῆς ἐταιρείας, ὅσον ἀφορᾶ στή θέση καί στή σχέση, πού κατέχει ὁ Ἰησοῦς στή ζωή τῶν ὁπαδῶν. Αὐτό, διότι νέα δοξασία, πολύ σοβαρή καί καθοριστική γιά τόν «Πολύ Ὅχλο» τῆς «Σκοπιάς», ἐμφανίζεται, μέ ἀναφορά στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τό περιοδικό «Σκοπιά» τῆς ἐταιρείας δημοσιεύει στό τεῦχος τῆς 1-1-05, στή σελίδα 31, τήν ἐξῆς ἐρώτηση: «*Μήπως τα λόγια του Στεφάνου, στο εδάφιο, Πράξεις 7:59 υποδηλώνουν ὅτι οἱ προσευχῆς πρέπει νά απευθύνονται στον Ἰησοῦ;*».

μόνο μία φορά θά ἔπρεπε νά γίνει ἄνθρωπος, γι' αὐτό καί πραγματικά μόνο μία φορά ἐνανθρώπησε. Αὐτό καί ἀρκεῖ. Τελεσιούργησε ὁ Θεός, κατά τήν μοναδική ἐνανθρώπησή Του, τή σωτηρία μας. Ἔτσι ἡ σωτηρία ἔχει συντελεστεῖ: δέν ἔχει ἀνάγκη ἐπαναλήψεως. Ἀκριβῶς ἄρα γι' αὐτό, οἱ ἐπαναλήψεις τῶν δήθεν ἐνανθρωπήσεων θεῶν ὑπό τήν μορφή περισσοτέρων ἀνθρώπων ἀποδεικνύουν, ὅτι σ' αὐτές δέν ὑπάρχει πραγματική ἐνανθρώπιση τοῦ ἐνός ζώντος θεοῦ.

Καί στούς Ἰρανούς ἤδη ἡ ἀπό τόν Ζωροάστρη προσδοκία τοῦ Σωτήρα (Saoshyant) παραμένει ἀπραγματοποίητη νοσταλγία. Πουθενά δέν λέγεται ὅτι ὁ Σωτήρας ἦρθε καί πραγματοποίησε τή λύτρωση ἀπό τήν ἁμαρτία καί τήν ἐνοχή, ὅπως πραγματικά αὐτό ἔγινε. Καί πραγματοποιήθηκε αὐτή ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἡ διαφορὰ τῶν φανταστικῶν θεανθρώπων ἀπό τόν νοσταλγηθέντα πραγματικό Θεάνθρωπο ἔγκειται σ' αὐτό, ὅτι ὁ πραγματικός Θεάνθρωπος, ὁ μοναδικός, εἶναι αὐτός μόνον ἱστορικός, εἶναι Προσωπικότητα, πού ἀνήκει στήν παγκόσμια Ἱστορία, σ' ὁλόκληρη τήν ὁποία δίδει νέο νόημα. Ἀποκαλύπτει δηλ. ὁ Χριστός καί τό

νόημα τῆς πρό Αὐτοῦ Ἱστορίας, τό ὅλο σχέδιο τῆς Πρόνοιας τοῦ Θεοῦ γιά τόν κόσμον στό ἱστορικό ἐπίπεδο.

Ὅρθῶς ἔχει λεχθεῖ, ὅτι «μία νέα κατανόηση τοῦ κόσμου, τῆς ἱστορίας καί τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δυνατή ἀπό τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ»⁴. «Ἱστορία εἶναι πάντοτε, στή βαθύτατη ἔννοια, τοῦ Θεοῦ ἱστορία»⁵.

Ὅ,τι φανερῶνεται στήν Ἱστορία καί ὅ,τι δίδεται στή συνείδηση, ὡς Θεοῦ βούληση, εἶναι τελικῶς τό ἴδιο, πού φανερῶνεται πραγματικά μόνο μέ τήν πίστη. Καί τό ἀντικείμενό της εἶναι «ἡ αἰωνιοποίηση τῆς Ἱστορίας καί ἡ ἱστοριοποίηση τοῦ Αἰωνίου. Αὐτό εἶναι τό θαῦμα καί μάλιστα τό θαῦμα τῆς ἐνανθρωπήσεως, τῆς ἐνσαρκώσεως»⁶. «Γιά τόν πιστό, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τόν σκοπό τοῦ κόσμου στόν Θεό, ἡ διαδρομή τοῦ κόσμου εἶναι στήν πραγματικότητα ἱστορία τῆς σωτηρίας ἀπό τήν ἀρχή της, στήν δημιουργία τοῦ Θεοῦ, μέχρι τό τέλος της, στό τέλος τοῦ κόσμου»⁷.

4. G. van der Leew, *Phänomenologie der Religion*, Tübingen 1933, σ. 633.

5. Ὅπ. π. σ. 535.

6. Ὅπ. π. σ. 536.

7. Ὅπ. π. σ. 552.

Ἀκολουθεῖ ἡ ἀπάντησις τῆς Σκοπιᾶς: «Το ἐδάφιο Πράξεις 7:59 λέει: “Λιθοβολούσαν τον Στέφανο ενώ εκείνος ἔκανε ἐπίκληση και ἔλεγε: «Κύριε Ἰησοῦ δέξου το πνεῦμα μου». Αυτά τα λόγια ἔχουν ἐγείρει ἐρωτηματικά στις **διάνοιες ορισμένων**, ἐφόσον ἡ Ἁγία Γραφή λέει ὅτι ὁ Ἰεχωβά εἶναι “Αὐτός που Ἀκούει Προσευχή”, (ψαλμός 65:2). Προσευχήθηκε ὄντως ὁ Στέφανος στον Ἰησοῦ; Ἀν ναι, υποδηλώνει αὐτό ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι τὸ ἴδιο πρόσωπο με τὸν Ἰεχωβά;

Ἡ μετάφραση Βασιλέως Ἰακώβου λέει ὅτι ὁ Στέφανος “ἐπικαλούνταν τὸν Θεό”. Εἶναι λοιπὸν ἐννόητο γιὰ πολλοὺς καταλήγουν στο ἴδιο συμπέρασμα με τὸν σχολιαστή τῆς Ἁγίας Γραφῆς Μάθιου Χένρι, ὁ ὁποῖος εἶπε: “Ἐδῶ ὁ Στέφανος προσεύχεται στον Χριστό και τὸ ἴδιο πρέπει να κάνουμε και εμεῖς”. **Ἐντούτοις αὐτὴ ἡ ἀποψη εἶναι ἐσφαλμένη.** Γιατί; Πολλές μεταφράσεις λένε ὄντως ὅτι ὁ Στέφανος “προσευχόταν” στον Ἰησοῦ. Καὶ ἡ υποσημείωσις στη Μ. Ν. Κ. δείχνει ὅτι ἡ λέξις “ἐπίκλησις” μπορεῖ ἐπίσης να σημαίνει “ἐπίκλησις γιὰ βοήθεια, προσευχή”. Δεν υποδηλώνει αὐτό ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Παντοδύναμος Θεός; Ὁχι. Το ἐριμνευτικὸ Λεξικό των Λέξεων τῆς Παλαιᾶς και τῆς Καινῆς Διαθήκης του Βάιν (Vine’s Expository of Old and New Testament Words) ἐξηγεῖ ὅτι σε αὐτά τα συμφραζόμενα, τὸ ρήμα ἐπικαλέω τὸ πρωτότυπο **ελληνικὸ** κειμένου σημαίνει: “Καλῶ κάποιον σε βοήθεια... κάνω ἐκκλησιον σε κάποια ἐξουσία”. Ὁ Παῦλος χρησιμοποίησε τὴν ἴδια λέξις ὅταν δήλωσε: “Τὸν Καίσαρα ἐπικαλούμαι” (Πράξεις 25:11). Ἐπομένως, Ἡ Νέα Ἀγγλικὴ Βίβλος (The New English Bible) λέει ὀρθά ὅτι ὁ Στέφανος “**κραύγασε** προς τὸν Ἰησοῦ”.

Ἔως ἐδῶ φαίνεται ἡ ὅλη προσπάθεια τῆς «Σκοπιᾶς» νὰ ἀποπροσανατολίσει τὸν ἀναγνώστη / ὁπαδὸ ἀπὸ τὸ πραγματικὸ περιεχόμενον τοῦ κειμένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐνῶ ὅμως ὑπάρχει τὸ πρωτότυπο κείμενον στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα -ποῦ, βεβαίως, δὲν τὴν ἐξυπηρετεῖ-, αὐτὴ ἐπικαλεῖται ξένες μεταφράσεις, μετερχόμενὴ γνωστά τεχνάσματα, ὅπως τὰ **συμφραζόμενα**, μὰ προσφιλή τακτικὴ τῆς γιὰ νὰ ἐπιβάλλει τὴ δική τῆς θέσιν. Ἐνα ἐλάχιστο δείγμα τῆς μεθοδεύσεως τὴν ὁποία ἀσκει, στὴν διεργασία τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ὁπαδῶν τῆς.

Καὶ τὸ κείμενον τῆς Σκοπιᾶς συνεχίζει: «Τὶ υποκίνησε τὸν Στέφανο να κάνει αὐτὴ τὴν ἐπίκλησις; Σύμφωνα με τα ἐδάφια (Πράξεις 7:55, 56) ὁ Στέφανος, “γεμάτος καθῶς ἦταν με ἅγιον πνεῦμα, ἀτένισε τὸν οὐρανὸ και εἶδε τὴ δόξα τὸν Θεοῦ και τὸν Ἰησοῦ να στέκεται στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ” **Κανονικά** ὁ Στέφανος θα ἀπήλυθνε τα αιτήματά του στον Ἰεχωβά στο ὄνομα τὸν Ἰησοῦ. Βλέποντας ὁμως, τὸν ἀναστημένο Ἰησοῦ σε ὄραμα, ὁ Στέφανος προφανῶς αἰσθάνθηκε ὅτι μπορούσε να ἐπικαλεσθεῖ ἀπευθείας ἐκεῖνον, λέγοντας: “Κύριε Ἰησοῦ, δέξου τὸ πνεῦμα μου”. Ὁ Στέφανος γνώριζε ὅτι στον Ἰησοῦ εἶχε δοθεῖ ἡ ἐξουσία να ἀνασταίνει νεκρούς. Γι αὐτὸ ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ να διαφυλάξει τὸ πνεῦμα του, δηλαδή τὴ δύναμις τῆς ζωῆς του, ὡς τὴν ἡμέρα που θα τὸν ἀνάστασε σε

ἀθάνατη ζωὴ στον οὐρανὸ. Θέτει ἡ σύντομη φράσις τὸν Στεφάνου προηγούμενον γιὰ να προσευχόμεσθε στον Ἰησοῦ; Σε καμιά περίπτωση. Κατ’ ἀρχάς, ὁ Στέφανος ἔκανε σαφὴ διαχωρισμὸ ἀνάμεσα στον Ἰησοῦ και στον Ἰεχωβά, διότι ἡ ἀφήγησις λέει ὅτι εἶδε τὸν Ἰησοῦ “να στέκεται στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ. Μολοντί οἱ Χριστιανοὶ σήμερον ἀπευθύνουν ὀρθά ὅλες τὸς τὶς προσευχῆς στον Ἰεχωβά Θεό, πιστεύουν και αὐτοὶ ἀκράδαντα ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι “ἡ ἀνάστασις και ἡ ζωὴ”».

Οἱ “χριστιανοὶ” στοὺς ὁποίους ἀναφέρεται ἐδῶ τὸ κείμενον τῆς “Σκοπιᾶς” εἶναι βεβαίως οἱ “μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά” ἀλλὰ τί χριστιανοὶ εἶναι αὐτοὶ, χωρὶς Χριστό; Πῶς εἶναι χριστιανοὶ ὅταν δὲν τοὺς ἐπιτρέπει ἡ ἑταιρεία νὰ ἀπευθύνουν στὸν Ἰησοῦ Χριστό τὴν προσευχὴ τους, τὸ αἰτήμα τους, τὶς εὐχαριστίες τους, νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Ἀνθρωπὸ τῆς; Δὲν εἶναι προσωπικὸς σωτήρας τους! Εἶναι κάτι ἀόριστον, νεφελωδες...

«Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος θέτει προηγούμενον νὰ προσευχόμεσθε στὸν Ἰησοῦ Χριστό»; Ἐρωτᾷ ἡ «Σκοπιᾶς». «Σὲ καμιά περίπτωση», ἀπαντᾷ ἡ ἴδια. «Πρέπει νὰ προσευχόμεσθε μόνο στον Ἰεχωβά». Ἔτσι τοὺς καθοδηγεῖ!

Ἐύπνα 22-4-05 σελ. 5: «Ὁ Στέφανος, μαθητὴς τὸν Ἰησοῦ, θανατώθηκε ἀπὸ θρησκευόμενους διώκτες. Ἐνῶ ἦταν ἔτοιμοι να τὸν λιθοβολήσουν, δόθηκε ἓνα **ὄραμα** στον Στέφανο. Ὁ ἴδιος εἶπε: “Βλέπω τὸς οὐρανοὺς ἀνοιγμένους και τὸ Γιο τὸν ἀνθρώπου να στέκει στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ”. (Πράξεις 7:56). Ὁ Στέφανος εἶδε λοιπὸν τὸν Ἰησοῦ, “τὸν Γιο τὸν ἀνθρώπου” να βρῖσκεται στο πλευρὸ τὸν Θεοῦ στον οὐρανὸ -”στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ”- ὁπως ἀκριβῶς ἦταν “δίπλα στο Θεό” προτοῦ ἐρθεῖ στη γῆ (Ἰωάν 17:5). Ἀργότερον μετὰ τὴν ἐκτέλεσις τὸν Στεφάνου ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίστηκε θαυματουργικά στο Σαούλ πρὸς γνωστὸ με τὸ ρωμαϊκὸ τὸν ὄνομα Παῦλος. (Πράξεις 9:3-6). “Ὅταν ὁ Παῦλος ἦταν στὴν Ἀθήνα, μίλησε γιὰ τὸν Θεὸ που ἔκανε τὸν κόσμο και ὅλα ὅσα υπάρχουν σε αὐτόν.” Εἶπε ὅτι ὁ Θεός, ὁ “μόνος ἀληθινὸς Θεός”, θα “κρίνει τὴν κατοικημένη γῆ με δικαιοσύνη μεσῶ ἐνὸς ἀνδρᾶ τὸν ὁποῖο διόρισε και ἔδωσε ἐγγύησιν σε ὅλους τὸς ἀνθρώπους ἀνασταίνοντάς τὸν ἀπὸ τὸς νεκρούς (Πράξεις 17:24, 31)”. Ἐδῶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιέγραψε τὸν Ἰησοῦ ὡς “ἀντρα” -ναι, κατώτερον ἀπὸ τὸν Θεό- τὸν ὁποῖο ὁ Θεός εἶχε ἀποκαταστήσει σε οὐράνια ζωὴ. Καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐπίσης περιέγραψε τὸν Ἰησοῦ ὡς **κατώτερον** ἀπὸ τὸν Θεό. Ὁ Ἰωάννης εἶπε ὅτι εἶχε γράψει τὸ Ευαγγέλιόν του ὥστε οἱ **ἀναγνώστες** του να πιστέψουν πως “ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Γιος τὸν Θεοῦ” -ὄχι ὁ Θεός. (Ἰωάννης 20:31)».

Ἡ ἀλαζονεία τῆς ἐκάστοτε ἡγεσίας τῆς ἑταιρείας δὲν ἄφησε νὰ τὴν ἀγγίσει αὐτὸ τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβείας, στὴν Ἀ’ Τιμοθέου Γ’ 16: «Ὁ Θεός ἐφανερώθηκε ἐν σαρκί...». Δὲν συνέλαβε τὸ μέγεθος τῆς Θεῆς ἀγάπης, τῆς σταυρωμένης ἀγάπης, οὔτε ἐνόησε -ἀλλὰ οὔτε προσπάθησε νὰ ἐννοήσει-, τὸ γιὰτὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀναφέρεται στὴν Ἁγία Γραφή ἄλλες φορὲς ὡς «Υἱὸς τοῦ